

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาวิเคราะห์หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมคำวซอล้านนาเรื่อง
จันทะมา

ผู้วิจัย : พระสมพงษ์ วชิรเมธี (ผื่นเต้)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูศรีรัตนกร

ป.ธ. ๖, พธ.บ. (English), B.A. (Pali& Buddhism), M.A. (Philosophy),
M.A. (English), Ph.D. (Pali& Buddhism)

: ผศ. ดร. วันชัย พลเมืองดี

พธ.บ. (ศาสนา), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

: ดร.สิงห์คำ รักป่า ป.ธ. ๖, B.A. (Buddhist Thoughts), M.A. (Buddhist
Studies), M.A. (Lanna Language and Literature), M.Ed. (English),
Ph.D. (English)

วันสำเร็จการศึกษา : ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏ
ในวรรณกรรมคำวซอเรื่อง จันทะมา ๒) เพื่อศึกษาวิเคราะห์วิถีชีวิตของชาวล้านนาที่ปรากฏใน
วรรณกรรมคำวซอเรื่อง จันทะมา

ผลจากการศึกษาวิจัยประการที่ ๑ พบว่าหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมคำวซอ
เรื่อง จันทะมา โดยนักกวีได้นำเสนอหลักพุทธธรรมผ่านตัวละคร ซึ่งเป็นผู้เล่าอธิบายหลักธรรม
สอดแทรกเพื่อชี้ให้เห็นแนวทางปฏิบัติและผลของการปฏิบัติ ตลอดจนผลของการไม่ปฏิบัติตาม
สำหรับหลักธรรมเท่าที่ปรากฏนั้นมี หลักศีล หลักกรรม หลักความประมาท หลักการแสดงความ
เคารพต่อกัน หลักการยึดมั่นในสัจจะ หลักการเสียสละ หลักความกตัญญู หลักความรักความ
เมตตา และหลักทศพิธราชธรรม

ผลจากการศึกษาวิจัยประการที่ ๒ พบว่า วิธีชีวิตของชาวล้านนาที่ปรากฏในวรรณกรรม คำวชอเรือ จันต๊ะมา คือ ด้านการดำเนินชีวิต อันได้แก่ อาชีพ อาหาร การแต่งกาย ด้านวัฒนธรรมประเพณี ได้แก่ พิธีแต่งงาน พิธีศพ พิธีสู่ขวัญ และด้านความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการตั้งชื่อ ความเชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด และความเชื่อเรื่องบาป บุญ นรก สวรรค์

Title of Thesis : An Analytical study of the Buddhadhamma in Lanna Literature Jantagha

Researcher : Phra Sompong Vajiramedhō (Fantae)

Title of Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakru Srirattanakorn, Pali VI, B.A. (English), B.A. (Pali & Buddhism), M.A. (Philosophy), M.A. (English), Ph.D. (Pali & Buddhism)

: Asst. Prof. Dr. Wanchai Pholmaungdee, B.A. (Religions), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

: Dr.Singkham Rakpa, B.A. (Buddhist Thoughts), M.A. (Buddhist Studies), M.A. (Lanna Language and Literature), M.Ed. (English), Ph.D. (English)

Date of Graduation : August 5, 2013

ABSTRACT

This study aims to (1) study Buddhadhamma (The Teachings of the Buddha) appeared in Jantagha, Khaosaw Literature, and to (2) explore people's way of life of Lanna people in the Jantagha. The study revealed the following findings.

Firstly, the Buddha's teachings in the Jantagha via characters indicating practice and their consequences (Vipaka) and results from transgressed acts consist of morality, Law of Kamma, Four Noble Truths , carefulness, honoring, truthfulness , selflessness, gratitude, loving - kindness, and ten virtues of the king.

Secondly, The Jantagha reflects Lanna people' lifestyle in three aspects; folkway, tradition and beliefs; folkway such as profession, food, clothes, traditional practices like wedding custom, funeral rites, blessing ceremony, beliefs such as person naming, paranormal and animist beliefs, astrology, black magic, cycle of life, and beliefs in merit, demerit, purgatory and heaven.